

ZESZYTY NAUKOWE

Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu
Wydziału Zamiejscowego w Chorzowie

Nr 6 rok 2005

Wydawnictwo
Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu

Recenzenci

*dr Andrzej Borczuch, dr hab. Halina Buk, prof. WSB; dr Janusz Cichy;
prof. dr hab. Lucyna Frąckiewicz; prof. dr hab. Jan Głuchowski;
dr Józef Haber; dr Katarzyna Nagel; dr Monika Miczka-Pajestka;
dr hab. Marek Prymon, prof. WSB; dr hab. Zygmunt Przybycin, prof. WSB;
dr Bogdan Targosz; dr hab. Marian Turzański, prof. WSB;
dr Marek Zdebel ; prof. dr hab. Ewa Żarnecka-Biały*

Redakcja

*dr hab. Jolanta Stacharska-Targosz, prof WSB – redaktor naukowy
mgr Jarosław Szostak – redaktor wydawniczy
mgr Maria Świerczewska-Pysz, doc WSB – sekretarz redakcji*

Projekt okładki

Jan Ślusarski

Redaktor

Irena Gawron

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu 2005

ISSN 1642-9605

WYDAWNICTWO
WYŻSZEJ SZKOŁY BANKOWEJ
w Poznaniu

siedziba:

al. Niepodległości 2, 61-874 Poznań
tel. (0-61) 655 33 99, tel./fax (0-61) 655 33 97
e-mail: wydawwsb@wsb.poznan.pl, dzialhandlowy@wsb.poznan.pl
<http://www.wydawnictwo.wsb.poznan.pl>

Druk i oprawa: Zakład Poligraficzno-Wydawniczy M-Druk Wągrowiec

Spis treści

Hanna Adamczyk Solidarna odpowiedzialność za zobowiązania podatnika, płatnika, inkasenta – uwagi ogólne (rec. M. Zdebel)	7
Alicja Bartuś Program Powszechnej Prywatyzacji jako przykład masowego uwłaszczenia. Próba oceny (rec. K. Nagel)	15
Janusz Cichy Wykorzystanie obligacji w finansowaniu jednostek samorządu terytorialnego (rec. K. Nagel)	27
Eugeniusz Garbacik Czynnik ludzki w procesie kształtowania rozwoju społeczno-ekonomicznego (rec. E. Żarnecka-Biały)	37
Józef Antoni Haber Security and Transport Infrastructure (rec. K. Prymon)	51
Sabina Krawczyk Prawne i społeczne aspekty swobodnego przepływu osób w państwach Unii Europejskiej (rec. J. Haber)	59
Tomasz Krawczyk Istota i fundamenty swobodnego przepływu kapitału w prawie wspólnotowym (rec. J. Haber)	87
Ewa Wanda Maruszewska Wybrane zagadnienia Kodeksu spółek handlowych oraz Ustawy o rachunkowości w zakresie połączeń spółek kapitałowych (rec. B. Targosz)	103
Radosław Miler Ukraina po pomarańczowej rewolucji – szanse i zagrożenia (rec. B. Targosz) ..	117
Andrzej Obecny Internet a zainteresowania studentów – omówienie wyników badań przeprowadzonych w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu w czerwcu 2005 roku (rec. E. Żarnecka-Biały)	135
Jacek Patyk Międzynarodowa informacja podatkowa (rec. J. Głuchowski)	149
Krzysztof Prymon Odroczonego podatek dochodowy a wyniki finansowe spółek handlowych (rec. J. Haber)	161

Marek Prymon	
Wartość dodana w komunikacji marketingowej (rec. J. Haber)	167
Zygmunt Przybycin	
Ryzyko rozmyte inwestycji kapitałowych (rec. M. Turzański)	175
Arkadiusz Przybyłka	
Infrastruktura społeczna jako narzędzie służące zaspokajaniu potrzeb społecznych (rec. L. Frąckiewicz)	181
Olexandr Pshenishnyuk, Gleb V. Lavinsky, Stanislav Ustenko	
Dynamic Model of Bank Reserves Distribution (rec. J. Haber)	203
Iwona Samborska	
Media a przemiany kultury współczesnej – refleksje pedagogiczne (rec. M. Mi- czka-Pajestka)	213
Adam Samborski	
Łańcuch działań tworzących wartość przedsiębiorstwa (rec. A. Borczuch)	225
Ivan Stupnytskyi, Nadiy Kubyshyna	
The Formation of Marketing Strategy in the Conditions of Transitive Economy (rec. J. Haber)	237
Radosław Targosz	
Powstanie Towarzystwa Tatrzańskiego. Analiza wybranych rozbieżności źródło- wych (rec. J. Cichy)	243
Stanisław Wiśniewski	
Dwie ulotki (rec. B. Targosz)	249
Zdeněk Zmeškal	
Application of the Real Multinomial Flexible Switch Options Methodology in Company and Project Valuation (rec. M. Turzański)	257
Ewa Żarnecka-Biały	
O wyższości języka naturalnego nad językami sztucznymi (rec. Z. Przybycin) ..	269
Streszczenia	281
Abstracts	290
Noty o Autorach	300

Streszczenia

Hanna Adamczyk

Solidarna odpowiedzialność za zobowiązania podatnika, płatnika, inkasenta – uwagi ogólne

Artykuł został w całości poświęcony problematyce solidarnej odpowiedzialności podatkowej. Wprowadzając zasadę solidarnej odpowiedzialności pewnych podmiotów, ustawodawca podatkowy zarazem poświęca tej instytucji mało uwagi, odsyłając w tym zakresie do przepisów Kodeksu cywilnego. Powoduje to konieczność sięgania do rozwiązań cywilnoprawnych, a w konsekwencji do znacznych problemów interpretacyjnych, gdyż konstrukcja ta – choć mająca swe źródło w prawie prywatnym – przeniesiona na grunt prawa podatkowego, nabiera publicznoprawnego charakteru. Użycie przez ustawodawcę podatkowego terminu zaczerpniętego z innej dziedziny prawa każdorazowo powoduje potrzebę ustalenia, czy oznacza to również przejście treści, czy też występuje tylko identyczność nazw.

Dokonana przez autorkę charakterystyka rozwiązań normatywnych pozwala na sformułowanie wniosku, iż odpowiedzialność solidarna w prawie podatkowym posiada, przynajmniej częściowo, odmienny zespół cech niż instytucja ta na gruncie prawa cywilnego. Ponadto analiza przytoczonych przez nią przepisów ujawnia różnorodność motywów przesądzających o wprowadzeniu solidarności.

Alicja Bartuś

Program Powszechnej Prywatyzacji jako przykład masowego uwłaszczenia. Próba oceny

Artykuł jest próbą podsumowania efektów prawie 10-letniej działalności Narodowych Funduszy Inwestycyjnych. W analizie skupiono się na dwóch podstawowych celach PPP – ekonomicznym i społeczno-edukacyjnym – oraz stopniu ich realizacji. Analiza zawartych w artykule danych prowadzi do wniosku, że nie zostały one osiągnięte.

Celu społeczno-edukacyjnego nie osiągnięto głównie z powodu skomplikowanej dla przeciętnego Polaka konstrukcji programu, jak i pogarszającej się z czasem kondycji ekonomicznej – zarówno samych NFI, jak i należących do nich spółek.

Główne korzyści z programu odniosły firmy zarządzające NFI wraz ze swoimi właścicielami. Zadecydowały o tym przyjęte w NFI rozwiązania, sprzyjające raczej drenażowi spółek parterowych niż działaniom na rzecz poprawy ich kondycji. Z tego powodu trudno również mówić o pełnej realizacji głównego ekonomicznego celu programu, jakim było zwiększenie wartości przedsiębiorstw i poprawienie ich szans rozwojowych.

Janusz Cichy

Wykorzystanie obligacji w finansowaniu jednostek samorządu terytorialnego

Po wejściu Polski do Unii Europejskiej przed polskimi samorządami pojawiła się ogromna szansa na rozwój. Jednak rozwój ten nie może być uzależniony tylko od możliwości pozyskania funduszy strukturalnych. Gminy, powiaty czy województwa powinny mieć na uwadze, obok dochodów podatkowych, również możliwości pozyskania potrzebnych funduszy z polskiego rynku finansowego. Najczęściej pozyskanie ich odbywa się w drodze zaciągnięcia kredytu bankowego. Jednak od kilku lat coraz większą popularność zyskuje nowy instrument finansowy, alternatywny do kredytu – obligacja komunalna. Organizacja procesu emisji spoczywa najczęściej na bankach komercyjnych, które wykazują duże zainteresowanie tą usługą finansową. Rosnące zainteresowanie notowane jest również ze strony inwestorów. Zatem przekonanie jednostek samorządowych, że ten sposób finansowania ma w Polsce ogromny potencjał rozwoju, przyniesie korzyści przede wszystkim dla nich samych, ale również dla rozwoju polskiego rynku kapitałowego.

Eugeniusz Garbacik

Czynnik ludzki w procesie kształtowania rozwoju społeczno-ekonomicznego

Opracowanie niniejsze wskazuje na podstawowe znaczenie czynnika ludzkiego w procesie kształtowania rozwoju społeczno-ekonomicznego. Nie jest to odpowiednio dostrzegane przez wielu teoretyków ekonomii, także tych wybitnych, mimo iż piękną inspiracją pod tym względem jest Adam Smith, traktujący pracę ludzką jako istotny element swych badań nad naturą i przyczynami bogactwa narodów.

Problemy te są coraz ważniejsze, ale i bardziej skomplikowane, w warunkach przyspieszonego rozwoju techniki i technologii oraz coraz dalej posuniętej integracji technicznej, koncentracji ekonomicznej i gospodarki na wielką skalę. Wiąże się z tym jednak atomizacja społeczeństwa, wyobcowanie ludzi będących przedmiotem manipulacji w zautomatyzowanych procesach produkcji.

Zagadnienia te ukazane są w odniesieniu do literatury ekonomicznej i praktyki w skali światowej.

Józef Antoni Haber

Bezpieczeństwo a infrastruktura transportowa

Bezpieczeństwo jest naczelną troską każdego państwa, a także społeczności międzynarodowej. Rządy przywiązują wagę do stworzenia własnej koncepcji bezpieczeństwa, tak narodowego jak i na poziomie międzynarodowym. Jednakże bezpieczeństwo jest zawsze powiązane z kwestią suwerenności państwa. Implikacją tego faktu jest to, iż po pierwsze trzeba wiedzieć, w jakim stopniu państwo może naprawdę wpływać na bezpieczeństwo własne i jego obywateli.

Zakładając, iż każde państwo i jego obywatele chcą żyć w bezpiecznym otoczeniu, obowiązkiem rządów narodowych jest stworzenie i realizowanie takiej polityki, która służy zapewnieniu bezpieczeństwa zarazem narodowego i międzynarodowego. Teoria i praktyka stosunków międzynarodowych pokazują, jak trudne jest to zdanie.

Zagadnienia bezpieczeństwa stały się ostatnio żywotnie i niepokojąco ważne wobec narastających tendencji do umiędzynarodowienia i globalizacji oraz trwającej ofensywy terroryzmu, która zakwestionowała ustalony paradygmat porządku światowego. Warto przy tym zauważyć, że wiele spośród ataków terrorystycznych obrało sobie za cel systemy i obiekty transportowe w krajach zachodnich albo też przynajmniej te systemy poważnie dotknęło.

Artykuł jest próbą zanalizowania i zarysowania związków pomiędzy bezpieczeństwem a infrastrukturą transportową zarówno w kontekście europejskim, jak i globalnym.

Sabina Krawczyk

Prawne i społeczne aspekty swobodnego przepływu osób w państwach Unii Europejskiej

Swobodny przepływ osób w krajach Unii Europejskiej traktowany jest jako jedna z czterech swobód Wspólnego Rynku. Ocenia się, że bez tej swobody nie byłoby możliwe tak znaczne i szybkie zintegrowanie się Europy. Ponadto wolność ta wzmacnia poczucie obywatelstwa Unii i stanowi kluczowy element promowania spójności społecznej, która jest jednym z podstawowych celów Unii.

Artykuł traktuje o problematyce niezakłóconego przepływu osób na terenie Unii Europejskiej z punktu widzenia prawnego i traktatowego, tak pierwotnego jak i wtórnego. W sposób możliwie szczegółowy, a zarazem zwięzły, przedstawiono ewolucję, jaka miała miejsce w tej dziedzinie od podpisania Traktatu Rzymskiego ustanawiającego Europejską Wspólnotę Gospodarczą.

Omówiono również warunki swobody przepływu osób pomiędzy Polską a krajami Unii Europejskiej.

Tomasz Krawczyk

Istota i fundamenty swobodnego przepływu kapitału w prawie wspólnotowym

Utworzenie jednolitego rynku europejskiego zwróciło uwagę na funkcjonowanie swobody transferu kapitału. Swoboda ta ma bardzo istotne znaczenie dla osiągnięcia wyższego stopnia bezpośrednich inwestycji zagranicznych na terenach ubogich w wolne środki kapitałowe.

W artykule przedstawiono przebieg zmian prawnego i traktatowego odnośnie do swobodnego przepływu kapitału oraz zarys dynamiki przepływów kapitałowych.

Ewa Wanda Maruszevska

**Wybrane zagadnienia Kodeksu spółek handlowych oraz
Ustawy o rachunkowości w zakresie połączeń spółek kapitałowych**

Procesy połączeń spółek kapitałowych są często wykorzystywane dla umocnienia pozycji przedsiębiorstw na rynkach, na których działają. Przyjazne regulacje prawne dotyczące połączeń służą zarówno rozwojowi przedsiębiorstw poprzez połączenia, jak i rozwojowi polskiego rynku kapitałowego.

Aktualne rozwiązania ustawy o rachunkowości dotyczące połączeń są zbieżne, ale nie identyczne z regulacjami Kodeksu spółek handlowych. Istniejące różnice dotyczą pojęć oraz obowiązków łączących się podmiotów.

Radosław Miler

Ukraina po pomarańczowej rewolucji – szanse i zagrożenia

Niniejszy artykuł stanowi próbę przybliżenia zasad systemowych oraz społeczno-politycznych panujących na Ukrainie przed i po pomarańczowej rewolucji. Częścią artykułu jest także przedstawienie samego przebiegu pomarańczowej rewolucji oraz jej wpływu na zmiany ustrojowe i społeczne w tym kraju. W artykule pojawia się także odniesienie do geopolitycznej specyfiki Ukrainy oraz przekonanie o konieczności tworzenia przez to państwo zrębów polityki zagranicznej opartej na balansie między Wschodem a Zachodem. W części dotyczącej przyszłości Ukrainy przedstawiono szanse i zagrożenia wypływające z pomarańczowej rewolucji. Analiza ta może stać się przyczynkiem do dalszych obserwacji rozwoju wydarzeń. W podsumowaniu autor unika jednoznacznego określenia kierunku, w którym zmierzać będzie Ukraina rządzona przez zwolenników Wiktora Juszczenki, zaznaczając, że wybór drogi rozwoju pozostaje w gestii obecnej ekipy rządzącej.

Andrzej Obecny

**Internet a zainteresowania studentów – omówienie wyników badań
przeprowadzonych w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu
w czerwcu 2005 roku**

Mimo swej niedługiej historii, Internet stał się już na trwałe ważnym elementem gospodarki, która jest w coraz większym stopniu oparta na wiedzy i technologii. Jego wpływ jest widoczny w życiu społecznym i politycznym. Zmienia nasze osobiste życie, nasze zainteresowania, sposób, w jaki się uczymy, pracujemy i odpoczywamy. Jest atrakcyjny, ale równocześnie potrafi być groźny. Mnie jako użytkownika Internetu i zarazem nauczyciela akademickiego interesuje to, na ile Internet sprawia, że zainteresowania młodzieży są takie, a nie inne. Jako dydaktyk uważam, że wartością samą w sobie jest wiedza na temat zainteresowań studentów niezależnie od „ich internetowych

zależności”. Wszak aby lepiej uczyć, warto wiedzieć, kogo się uczy! Z tych rozważań zrodził się pomysł przeprowadzenia badań statystycznych, które też przeprowadziłem wiosną 2005 roku wśród studentów Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu Wydziału Zamiejscowego w Chorzowie. Artykuł niniejszy prezentuje i omawia wynik tychże badań.

Jacek Patyk

Międzynarodowa informacja podatkowa

Z chwilą przystąpienia przez Polskę do Unii Europejskiej nastąpiła konieczność respektowania i realizowania wspólnych postanowień w zakresie współpracy administracyjnej w dziedzinie podatku od wartości dodanej.

Wymiana informacji pomiędzy organami podatkowymi poszczególnych państw dotyczy przypadków uchylania się od podatków i unikania płacenia podatków, mających miejsce ponad granicami państw członkowskich i prowadzących do strat budżetowych. Ponadto informacje winny dotyczyć naruszenia zasady sprawiedliwego opodatkowania oraz odpowiedzialności za powodowanie zakłóceń w przepływie kapitału oraz warunków konkurencji.

Przedmiotowy zakres wymiany informacji dotyczy zjawisk polegających na zwalczaniu uchylania się od podatku od wartości dodanej (VAT).

Wskazana wymiana informacji podatkowej wymaga ścisłej współpracy między organami administracyjnymi każdego państwa członkowskiego, właściwymi do stosowania przepisów w tej dziedzinie.

Aby system podatku VAT mógł sprawnie funkcjonować w zakresie rynku wewnątrzwspólnotowego na obszarze całej Wspólnoty, niezbędne jest elektroniczne przechowywanie i przesyłanie niektórych danych do celów kontroli podatku VAT.

W niniejszym artykule zaprezentowane zostały podstawy prawne, w których to jasno i wyraźnie dokonano określenia warunków wymiany danych przechowywanych elektronicznie w każdym państwie członkowskim UE oraz bezpośredniego do nich dostępu państw członkowskich.

Podstawowym aktem prawnym omawianym w niniejszym artykule regulującym zasady współpracy pomiędzy organami podatkowymi jest rozporządzenie Komisji (WE) nr 1925/2004 z dnia 29 października 2004 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonywania niektórych przepisów rozporządzenia Rady (WE) nr 1798/2003 w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie podatku od wartości dodanej.

Powyższy akt prawny jest rozporządzeniem szczegółowo wykonującym rozporządzenie Rady (WE) nr 1798/2003 z dnia 7 października 2003 r. w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie podatku od wartości dodanej i uchylającym rozporządzenie (EWG) nr 218/92.

Krzysztof Prymon

Odroczony podatek dochodowy a wyniki finansowe spółek handlowych

Celem artykułu jest pokazanie, jak niektóre zmiany w przepisach mogą wpływać na wyniki finansowe spółek. W Polsce obok ustawy o rachunkowości obowiązuje drugie źródło prawa, jakim

dla niektórych spółek są Międzynarodowe Standardy Rachunkowości. Wynik finansowy przedsiębiorstw może w dużym stopniu zależeć od zasad rachunkowości, które firma stosuje.

W niniejszym artykule problemy te zostały przedstawione na przykładzie zagadnienia odroczonego podatku dochodowego.

Marek Prymon

Wartość dodana w komunikacji marketingowej

Celem artykułu jest wskazanie niespójności pomiędzy założeniami filozofii marketingowej a proponowaną metodologią marketingową na poziomie instrumentów marketingu mix. Niespójności takie można obserwować szczególnie w zakresie podsystemu komunikacji marketingowej.

Na początku autor wskazuje na rolę wartości dla klienta zarówno w idei marketingu, jak i w głównych koncepcjach metodologicznych: segmentacji rynku, koncepcji pozycji produktu, a także ogólnej koncepcji marketingu mix.

Zasadniczą część artykułu stanowi ocena, w jakim stopniu wartość dla klienta jest i w jakim może być rozpatrywana w zarządzaniu reklamą, public relations, promocją uzupełniającą i wreszcie w sprzedaży osobistej.

Zygmunt Przybycin

Ryzyko rozmyte inwestycji kapitałowych

W artykule przeprowadzono dyskusję na temat ryzyka i niepewności jako atrybutów inwestycji kapitałowych. Podjęto próbę wykazania, iż dyskutowane zjawiska rzadko kiedy samodzielnie występują w praktyce. Przeprowadzona dyskusja stanowi podstawę do wprowadzenia jakościowo nowego atrybutu inwestycji kapitałowych, tj. ryzyka rozmytego.

Arkadiusz Przybyłka

Infrastruktura społeczna jako narzędzie służące zaspokajaniu potrzeb społecznych

Infrastruktura społeczna zaspokaja potrzeby mające zasadnicze znaczenie dla życia i rozwoju każdej jednostki, a charakter tych potrzeb sprawia, że winny one być świadczone w sposób zorganizowany. Poziom rozwoju infrastruktury społecznej wyznacza poziom życia danej społeczności lokalnej i stymuluje rozwój gospodarczy. Wraz ze wzrostem stopy życiowej oraz czasu wolnego przed infrastrukturą społeczną pojawiają się nowe wyzwania, by ten czas zagospodarować. Poziom

infrastruktury społecznej może pośrednio w znaczący sposób wpływać na wybór miejsca działania przez inwestorów, zwłaszcza tych, którzy poszukują pracowników z wysokimi kwalifikacjami. Można stwierdzić, że dobre wyposażenie infrastrukturalne daje zdecydowanie większe szanse na napływ inwestorów zewnętrznych oraz wpływa na podnoszenie jakości życia.

Olexandr S. Pshenishnyuk, Gleb V. Lavinsky, Stanislav V. Ustenko

Dynamiczny model zarządzania rezerwami banku

Efektywność każdej operacji w zakresie finansowania działalności banku określają następujące parametry: czas trwania operacji, specyficzna efektywność określonej jednostki zasobów (stopa procentowa) oraz ryzyko utraty danej jednostki zasobów.

Referat proponuje model wiążący te parametry z efektywnością każdej operacji bankowej i analizuje zależność efektywności od wartości przyjmowanych przez poszczególne parametry.

Iwona Samborska

Media a przemiany kultury współczesnej – refleksje pedagogiczne

Logikę rozwoju kultury współczesnej wyznaczają takie zjawiska, jak: konsumpcjonizm, szerzenie się kultury upozorowania, amerykanizacja, wizualizacja, kult ciała i seksualności, kult sukcesu, maksymalizacja wrażeń i przyjemności oraz próba określenia tożsamości współczesnego młodego pokolenia.

Tekst jest próbą ukazania edukacyjnych kontekstów wybranych zjawisk w kulturze współczesnej. Zwraca się uwagę na rolę mass mediów w kształtowaniu obrazu współczesnej kultury oraz na możliwości wykorzystania mediów przez pedagogikę.

Adam Samborski

Łańcuch działań tworzących wartość przedsiębiorstwa

Wartość firmy jest tworzona przez zespół identyfikowalnych, niedających się samodzielnie wycenić atrybutów przedsiębiorstwa, które funkcjonują niezależnie od identyfikowalnych jego aktywów. W ramach przedsiębiorstwa realizowane są różne czynności, a każda z tych czynności uczestniczy w tworzeniu wartości produktu i stanowi ogniwo łańcucha wartości firmy. Identyfikując łańcuch działań tworzących wartość rynkową przedsiębiorstwa, należy przyjąć, że produktem jest przedsiębiorstwo. Każde przedsiębiorstwo ma własny unikalny łańcuch procesów kreujących wartość. Starając się jednak zbudować pewien ogólny model łańcucha wartości, który przedsiębior-

stwa mogą dostosować do własnych potrzeb, należy zidentyfikować wspólne dla wszystkich przedsiębiorstw działania uczestniczące w tworzeniu wartości rynkowej przedsiębiorstwa.

Ivan Stupnytskiy, Nadiy Kubyshyna

Tworzenie strategii marketingowej w warunkach gospodarki w fazie transformacji

Autorzy artykułu rozważają specyficzny charakter strategii marketingowej w warunkach gospodarki przechodzącej systemową transformację. Jednym z głównych zagadnień, jakie w nim poruszono, są kluczowe kierunki rozwoju strategii promocji. Zwrócono również uwagę na mechanizm zarządzania promocją produktów i ekonomiczne podstawy strategii promocyjnej.

Przedstawiona z referacie strategia promocji ciężarówek pozwala rozwiązać zaistniałe problemy, zwiększyć wolumen sprzedaży oraz pozyskać grupę stałych klientów. Skutecznym środkiem promocji okazuje się sprzedaż bezpośrednia [ang. *personal selling*], dzięki jej osobistemu wymiarowi i elastycznemu reagowaniu na indywidualne potrzeby konsumenta.

Radosław Targosz

Powstanie Towarzystwa Tatrzańskiego. Analiza rozbieżności źródłowych

W pracy przedstawiono rozważania dotyczące powstania Towarzystwa Tatrzańskiego na podstawie różnych materiałów źródłowych. Wykazano rozbieżności pojawiające się wśród autorów publikujących teksty dotyczące miejsca założenia Towarzystwa Tatrzańskiego, jego pierwszej siedziby oraz listy nazwisk Członków Założycieli.

Stanisław Wiśniewski

Dwie ulotki

Autor dokonał analizy dwóch ulotek głównie z punktu widzenia sposobu wzbudzania nienawiści. Celem pierwszej, zawierającej odezwę radzieckiego generała Siemiona Timoszenki, było wzbudzenie u żołnierzy Armii Czerwonej nienawiści do Polaków przed atakiem na Polskę 17 września 1939 roku. Druga z ulotek, sporządzona prawdopodobnie przez analityków z Głównego Urzędu SS w Berlinie, miała na celu wywołanie nienawiści czerwonoarmistów do Żydów.

Autor opisuje, jak doszło do przejęcia metod wzbudzania nienawiści do wroga, których używali komisarze polityczni Armii Czerwonej, przez analityków z Głównego Urzędu SS w Berlinie na użytek sił zbrojnych Trzeciej Rzeszy. Wskazuje też na kontekst, w którym stosowane były metody

wychowania czerwonoarmistów w duchu nienawiści do wroga, a którym była swoista doktryna miłości do towarzyszy walki klasowej i nienawiści do wroga klasowego, zdeaktualizowana upadkiem komunizmu w Związku Radzieckim.

Zdeněk Zmeškal

Zastosowanie metodologii wielomianowych, elastycznych opcji realnych przełączenia do wyceny przedsiębiorstw i oceny projektów

W artykule opisano zastosowanie metodologii opcji realnych z możliwością sekwencyjnego, wieloetapowego podejmowania decyzji. Wyjaśniona i zastosowana została zasada optymalności Bellmana dla dynamicznego programowania stochastycznego, przy czym wskazuje się również i wykorzystuje kryteria optymalizacji bieżącej wartości oczekiwanej. Ponadto omówione zostały strategia replikacji oraz miara neutralna względem ryzyka i ich użycie w odniesieniu do wyceny opcji. Dla ilustracji w artykule zamieszczono przykład zastosowania metodologii wielomianowych, elastycznych opcji realnych przełączenia (*switching options*) dla trzech wybranych wariantów. Zweryfikowano i potwierdzono przydatność, skuteczność i adekwatność metody elastyczności w zastosowaniu do wyceny przedsiębiorstw i oceny projektów.

Ewa Żarnecka-Biały

O wyższości języka naturalnego nad językami sztucznymi

Tekst, utrzymany w konwencji eseju filozoficznego, traktuje o wybranych aspektach powiązań między językiem naturalnym a językami sztucznymi, do których zalicza się (m.in.) język liczb i języki programowania. Zwraca się uwagę na poznawcze aspekty klasyfikowania ogółu języków ze względu na ich *wymiarowość*. Wyróżnione zostają języki liniowe, obok realizujących się na płaszczyźnie języków dwuwymiarowych (jak diagramy) oraz trójwymiarowych (jak język gestów, m.in. język gestów izomorficzny względem mówionej wersji języka naturalnego).

Całość opracowania podzielona jest na osiem krótkich paragrafów:

(1) O czym będziemy mówić; (2) Język naturalny i języki sztuczne; (3) Języki według ich formy przestrzennej; (4) Rozmaitość form realizowania się języka naturalnego; (5) Współdziałanie języka naturalnego z językami sztucznymi; (6) Trudności dyskursu traktującego o zjawiskach językowych; (7) Pułapki języka naturalnego; (8) Prerekwizyty, czyli koniec narracji.

Abstracts

Hanna Adamczyk

The Joint Liability of Taxable Entities, Tax Payers and Tax Collectors – General Comments

The paper addresses issues relating to joint tax liability. On introducing the principle of joint (shared) liability of some entities into Polish tax law, the law makers did not give much attention to this notion, referencing the relevant provisions of the Civil Code instead. This has made it necessary to refer to civil law in applying tax law, which leads to substantial difficulties in interpretation because when the concept is transferred into tax law, it becomes – despite its origin in private law – part of public law. Therefore, in using a term which had been adopted from a different area of law, tax legislators created a case where there is a need to determine whether the content of the source law should be also adopted or whether we have to do with a mere identity of terms.

The author offers a discussion of the legal frameworks, arriving at the conclusion that the joint (shared) liability as implemented in tax law differs, at least to an extent, from the corresponding concept found in civil law. Furthermore, a comparative analysis of the provisions of tax law and those contained in civil law indicates diverse motivations for introducing joint liability into each of the laws.

Alicja Bartuś

The Popular Ownership Program (PPP) as an Example of Mass Privatization. An Attempt at Evaluation

The paper attempts to summarize the performance of National Investment Funds (NFI) over the 10 years since their launch. The discussion focuses on the two basic objectives of the Popular Ownership Program (PPP) – the economic objective and the socio-educational objective – seeking to determine to what extent these have been achieved. An analysis of the data presented in the paper leads to the conclusion that neither objective has been met.

If the socio-educational objective has not been achieved, it is chiefly due to the over-complicated design of the program, which turned out to be too difficult to grasp for an average Polish person; to a lesser extent, the failure can be attributed to the declining economic condition of the National Investment Funds themselves and the companies held by them.

Most benefits have been derived by the management companies and their owners. This is again a flaw built into the Program's very design, as it encouraged the draining of funds out of the controlled companies rather taking measures aimed at improving their standing. It should therefore be

concluded that the performance of the Program fell short of expectations regarding the achievement of the economic objective, which was to increase the value of the companies and to improve of their overall development opportunities.

Janusz Cichy

The Use of Municipal Bonds in Local Government Finance

Poland's accession into the European Union has faced Polish local authorities with immense development opportunities. However, this development should not rely entirely on EU structural funds. When seeking additional financing, local governments, at the regional as well as local level, should look far beyond tax revenues e.g. by trying to raise funds in the Polish financial market. At the moment, local governments still tend to give preference to bank loans as their primary source of financing. Over the last few years, however, there has been a notable increase in the use of a financial instrument that provides an attractive alternative to bank loans – municipal bonds.

The process of municipal bonds issue is usually organized and managed by commercial banks. In recent years, financial institutions have been showing a rapidly growing interest in providing this sort of financial service. At the same, there has been a substantial increase in the number of investors interested in purchasing municipal bonds. Therefore, it seems that the local authorities' increasing awareness of the potential inherent in this source of finance may have a positive effect on their financial condition as well as on the development of the Polish capital market.

Eugeniusz Garbacik

The Human Factor in the Programming and Management of Socio-Economic Development

The paper highlights the vital importance of the human factor in managing social and economic development. The human factor is commonly underrated by economists, including some celebrated ones, in spite of the inspiration coming from the seminal work of Adam Smith, who regarded human labor as an essential factor in his inquiry into the nature and causes of the wealth of nations.

The problems relating to human resources are becoming increasingly important – and complex, too – with the accelerating technological progress, ongoing technical standardization, economic concentration and, last but not least, with the emergence of the global workplace. All these advances, however, contribute to the atomization of the society, the severance of social links, and the alienation of humans who become subject to manipulation within automated production processes.

In his discussion of the topic, the author makes references to economic literature and the practical examples from around the world.

Józef Antoni Haber

Security and Transport Infrastructure

Security is a primary concern for every State as well as for the international community. Every government makes a point of developing its own approach to security, on a national and international level. However, security is always linked with the sovereignty of the State. This implies that it is necessary to know, in the first place, to what extent a State can really influence its security and the security of its citizens.

Given that each State, as much as its citizens, wants to live in a secure environment, it is the responsibility of governments to develop and implement policies which can, at the same time, provide for national and international security. The theory and practice of international relations indicate how difficult the task is.

Security issues have become vitally and disturbingly important now that we are faced with internationalization and globalization trends, and the recent terrorist offensive has questioned some of the long-established paradigms of the world order. Notably, many of the terrorist strikes targeted, or at least seriously affected, the western world's transport systems and facilities.

The paper attempts to address and outline the relationships between security and transport infrastructure, in a European and in a global context.

Sabina Krawczyk

The Legal and Social Aspects of the Free Movement of Persons across the Member Countries of the European Union

The free flow of persons across the Community's internal borders is seen as one of the four basic freedoms being the cornerstones of the Common Market. It is estimated that without this freedom it would not have been possible for Europe to achieve the current degree of integration, or the pace of progress would have been much slower. Furthermore, the free movement of persons strengthens the sense of EU citizenship and is a key instrument in promoting social cohesion, which figures among EU primary objectives.

The paper addresses issues relating to unrestrained flow of persons across the European Union in terms of the treaties making up its legal framework. The author describes, in as much detail as possible while still being concise, the evolution which has taken place since the establishment of the European Economic Community by the Treaty of Rome.

The conditions for free movement of persons between Poland and the EU countries have also been discussed.

Tomasz Krawczyk

The Principle and the Foundations of Free Flow of Capital

The emergence of the common European market brought attention to the functioning of the free transfer of capital. This freedom is crucial to the achievement of a higher level of direct foreign investment in areas where free capitals are scarce.

The paper presents the evolution of the legal framework for the free movement of capital and proceeds to outline the dynamics of capital flows.

Ewa Wanda Maruszewska

Regulations on Company Mergers Implemented in the Accounting Law and the Companies Act – Selected Issues

Company mergers are often performed in an effort to enhance a company's position on the market. User-friendly legal regulations on mergers and acquisitions can support the successful development of business companies as well as ensure the continued growth of the Polish capital market.

The present Accounting Law regulations regarding business mergers are similar to, yet not the same as, those contained in the Companies Act. The differences are in the definitions and in the obligations of the merging companies.

Radosław Miler

Ukraine after the Orange Revolution – Opportunities and Threats

The paper attempts to outline the political system and the social and political relations in Ukraine before and after the Orange Revolution. A part of the article is devoted to the Orange Revolution events and their impact on the political and social transformations in Ukraine. Furthermore, the author highlights the special role which the country plays in world geo-politics, and expresses his belief that foreign policy should to be based on an equilibrium between East and West. The paper includes an overview of the opportunities and threats which Ukraine is facing as a result of the Orange Revolution. The analysis can be the starting point for close observation of further developments in Ukraine. In the conclusion, the author evades the temptation to make any assumptions on the direction which Ukraine will adopt, noting that it is up to the new central government to decide.

Andrzej Obecny

**Internet vs. Students' Personal Interests – Discussion of the Findings of a Survey
Run at the Poznan School of Banking in June 2005**

Despite its rather brief history, the Internet has truly become an integral part of today's increasingly knowledge – and technology – based economy. Its impact on the social and political aspects of our lives is evident. It changes our personal life styles, our interests, the ways in which we learn, work and rest. It is attractive, but may be dangerous as well. As an Internet user and an academic I want to know how the Internet affects young people's hobbies and interests. As a teacher, I believe that the knowledge on the students' interests has an intrinsic value, regardless of those interests' likely relationships with the Internet. After all, if you want to be a better teacher, you might want to know who you teach in the first place! This is the motivation that fuelled the idea of a statistical survey which I conducted in the spring of 2005 among the students of the Faculty in Chorzow of the Poznan School of Banking. This paper aims to present and comment on the findings of the survey.

Jacek Patyk

International Tax Information

Poland's accession into the European Union involves the need to adopt and implement Community regulations concerning administrative cooperation in the field of value added tax.

Exchange of information between national tax authorities represents a measure to reduce the cases of tax evasion or avoidance taking place across the borders of member countries and leading to budget losses. In addition, the information to be exchanged is supposed to relate to violations of the rules of fair taxation and to responsibility for disruptions to the movement of capital or interference with the principles of fair competition.

The extent and subject matter of information exchange are determined by the objective to facilitate the prevention of tax evasion in the area of value added tax (VAT). The exchange of tax information requires close collaboration and mutual assistance by competent national authorities, i.e. the administrative bodies responsible for the application of regulations in this field in each member country.

Electronic storage and transmission of data for the purpose of VAT controls is critical to the functioning of the VAT system in the single European market throughout the European Union. The paper presents the legal framework for European collaboration in this respect, discussing the arrangements for exchanging information stored electronically by each member country, the conditions for direct access to the information, and the regulations where these arrangements are clearly and explicitly stated.

The basic legal act on cooperation between tax authorities of member countries discussed in this paper is Commission Regulation (EC) No 1925/2004 of 29 October 2004 laying down detailed rules for implementing certain provisions of Council Regulation (EC) No 1798/2003 on administrative cooperation in the field of value added tax. The Commission Regulation (EC) No 1925/2004 implemented Council Regulation (EC) No 1798/2003 of 7 October 2003 on administrative cooperation in the field of value added tax and repealing Regulation (EEC) No 218/92.

Krzysztof Prymon

**The Impact of Deferred Income Tax on the Financial Performance
of Joint Stock Companies**

The paper attempts to demonstrate how Poland's new financial regulations may affect a company's financial performance. At the moment, corporate accounting systems in Poland are regulated both by the national accounting law (formerly introduced) and the new International Accounting Standards. As a result, financial outcomes reported by a company largely depend on which of the two laws is applied.

The paper discusses the problem in terms of the so called deferred income tax.

Marek Prymon

Added Value in Marketing Communication

The paper aims to show some inconsistencies between marketing philosophy and the methodology ingredients applied at the level of marketing mix. These inconsistencies are especially true in certain areas of the so called communication mix.

The author points out the importance of consumer value both for the marketing idea and for such fundamental methodology concepts as market segmentation, product positioning, and marketing mix.

A central part of the paper is preoccupied with assessing the extent to which consumer value guides, or should guide, decisions made in advertising, public relations, sales promotion and personal selling.

Zygmunt Przybycin

Fuzzy Risk of Capital Investments

The paper discusses risk and uncertainty as attributes of capital investments.

An attempt is made to demonstrate that, in practical realizations, these two attributes tend to occur alongside each other. The discussion lays foundations for the establishment of fuzzy risk as a qualitatively new attribute of capital investments.

Arkadiusz Przybyłka

Social Infrastructure as an Instrument Used to Meet Social Needs

Social infrastructure meets the basic needs of every individuals life and development which, due to of their nature, ought to be provided in a organized way. The development of social infrastructure determines the living standard in a community and stimulates economic growth. As the living standard and the amount of leisure time increase, new challenges emerge which the social infrastructure has to cope with. The quality of social infrastructure can have an indirect, and yet powerful, impact on investors' business decisions, e.g. regarding location for new business projects, particularly when highly qualified staff is required. It can be stated that an adequately developed infrastructure increases the chances of attracting external investors and contributes to improving the quality of life.

Olexandr S. Pshenishnyuk, Gleb V. Lavinsky, Stanislav V. Ustenko

Dynamic Model of Bank Reserves Distribution

The efficiency of any bank operation (funding) is determined by the following parameters: the time span (the time it takes to complete the operation), the specific effectiveness of the resource unit (interest rate), and the risk of losing the resource unit.

The paper proposes a model linking these parameters with the efficiency of any bank operation, and explores the dependence of efficiency on the values of parameters given.

Iwona Samborska

The Mass Media and the Evolution of Contemporary Culture – Pedagogical Reflections

The logic of transformations in contemporary culture is reflected in such phenomena as: consumerism, the expansion of the culture of imitation, Americanization, visualization, the worship of body and sexuality, the worship of success, the maximization of sensation and pleasure, and, on top of all these, the young generation's search for identity.

The paper attempts to reveal the educational context of selected phenomena in modern culture. Attention is brought to the role of the mass media in shaping today's culture. In addition, the possibility of utilizing mass media in pedagogy is examined.

Adam Samborski

The Value Chain in Corporate Market Value Creation

A firm's value is created by a set of identifiable enterprise attributes which cannot be individually priced and which function independently from its assets. The different operations within an enterprise are identified, each of which contributes towards creating the product value and constitutes the company's value chain. When identifying the chain of operations creating the market value of an enterprise, it should be assumed that the enterprise itself is the product. Every enterprise has its own unique chain of value-generating processes. In trying to build a general model of value chain which individual enterprises can adapt to their own needs, one should identify the operations that are common to all companies and which contribute towards creating the market value of an enterprise.

Ivan Stupnytskiy, Nadiy Kubyshyna

The Formation of Marketing Strategy in the Condition of Transitive Economy

The paper explores the special character of marketing strategy in the conditions of a transitive economy. One of the main themes is the key directions of development of promotion strategy. The management mechanism and the economic basis of product promotion strategy are also discussed.

The developed strategy of promotion of trucks will allow to solve the problems which have arisen, aiming to increase sales volume and create a stable client base. Personal selling is an effective means of promotion, due to its personal character and its adaptability to the needs of individual consumers.

Radosław Targosz

**The Establishment of the Tatra Society. An Analysis of Discrepancies
between Available Sources**

The paper offers a discussion of the establishment of the Tatra Society [Towarzystwo Tatrzańskie], drawing on a variety of sources. The author points out discrepancies between the different published accounts, regarding the names of the Society's Founding Members and the location where the Tatra Society was founded and initially housed.

Stanisław Wiśniewski

The Two Flyers

The author has analyzed two flyers in terms of the techniques used to inspire hatred. The first one, containing an appeal from the Soviet General Siemyon Timoshenko, was aimed at stimulating the Red Army soldiers' to hate Poles prior to the 17 September 1939 invasion of Poland. The other flyer, probably designed by analysts of the SS Berlin Headquarters, was supposed to induce the Red Army to hate Jews.

The author recounts the way in which methods developed by Red Army political commissars were adopted by SS analysts from the Berlin Headquarters and used in controlling the Third Reich's armed forces. The paper indicates the context in which the methodology of education in hatred was applied – the doctrine of class struggle, combining the love of class comrades with the hate of class enemies, which fortunately lost its validity upon the collapse of Communism in the Soviet Union.

Zdeněk Zmeškal

Application of the Real Multinomial Flexible Switch Options Methodology in Company and Project Valuation

The application of real option methodology with the possibility of sequential multinomial decision-making is described in the paper. The stochastic dynamic Bellman's optimisation principle is explained and applied; moreover, the optimisation criterion for the present expected value is demonstrated and used. Likewise, the option valuation approach using replication strategy and risk-neutral probability is described. An illustrative example of the application of the real multinomial flexible switch options methodology for three chosen modes is presented. The usefulness, effectiveness and applicability of the generalized flexibility model in company valuation and project evaluation are verified and confirmed.

Ewa Żarnecka-Biały

On the Superiority of Natural Language over Artificial Ones

The text, consistently written in the form of a philosophy essay, treats of selected aspects of the relationships between natural languages and artificial languages, the latter including e.g. the language of numbers and computer programming languages.

Attention is brought to the cognitive aspects of classifying languages with regard to their dimensionality. Linear languages are then distinguished, alongside two-dimensional languages that

are actualized on a surface (like diagrams) and three-dimensional ones (such as body language, including the language of gestures isomorphic with the spoken version of natural language).

The paper is broken down into eight short paragraphs:

(1) What we are going to talk about; (2) Natural language and artificial languages; (3) Languages according to their spatial form; (4) The diversity of forms in which natural language actualizes itself; (5) The cooperation of natural language with artificial languages; (6) The difficulties of discourse on linguistic phenomena; (7) The pitfalls of natural language; (8) Prerequisites, or the narrative is finished.